

XVI

Скопско

1. — Скопйе. Книги на попъ Никола. Попъ Никола, съ мирско име Брата, билъ бългaрски книжовникъ отъ края на XIII и началото на XIV в. Отъ неговата ржка сж известни три ржкописа: прочутиятъ въ науката Хлудовъ паремейникъ, едно евангелие и единъ апостолъ. Попъ Никола пише своитъ книги за свои събратя — една за попъ Дѣдослава, друга за попъ Гърдо и пр. Езикътъ му се издава съ интересни белези, предтечи на новобългарски форми. Срв. за това у Б. Цоневъ, Врачанско евангелие, София 1914, стр. 221—232. Правописътъ му е срѣднобългарски. Попъ Никола съобщава, че едни отъ книгитъ му сж писани въ Скопйе въ 1213 г., при кралюването на Милутина, а за паремейника казва, че билъ писанъ при царуването на Андроника Палеолога (1282—1328) и на неговия синъ съуправителъ Михаила (1295—1320). Вѣроятно, паремейникътъ ще да е билъ писанъ въ срѣдна Македония, подъ гръцка власть, а не въ Скопйе, което въ началото на Милутиновото управление, 1282 г., попадна само за малко време подъ Византия.

Паремайникътъ е на пергаментъ. Той се пази въ старовѣрския Николски манастиръ до Москва, въ сборката на Хлудова. На листъ 170^б—171 стои следната приписка на попъ Никола:

Слѣ съвршнтелю гоу боу створьшомоу всѣ мѣдростна
ска нса н земна н морѣ н же ѣ немъ. Изколеннемъ оца н
сна н стаго дха. напнса са кннгъ сна ржкож многогрѣшнож
н недѣнною нареци са рабъ бен Николь а зовомъ мирьскы
Брата. Въ дни благовѣрнаго црѣ кнрь Андроника Палеолога н
при снѣ мз кнрь Михаилѣ цри напнсахъ братѣ си попоу Дѣ-
дославѣ кннгы сна. да мѣла ви са уѣны оци н поове н дна-
конн. н днаци. вси пожре въ кннгы сна исправѣще понте
а не кльнѣте. уѣ медъ аще н на церовѣ¹⁾ корѣ е нь благъ е.
тако н слова бжнѣ аще сж грѣха нли несправена нж бнѣ²⁾
сж. н спсѣтсѣ всѣ пожре в ннхъ. понеже не пише дхъ стѣ

¹⁾ Или черокъ.

²⁾ = божикъ.